Stuk **1933** (2003-2004) – Nr. 2

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

12 december 2003

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot herstructurering van de Vlaamse Milieuholding

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren Patrick Lachaert en Paul Wille –

betreffende de NV Vlaamse Milieuholding

VERSLAG

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Johan Malcorps

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Gerald Kindermans, Jan Laurys, Erik Matthijs, Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Jacques Timmermans ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Mark Van der Poorten, Jan Verfaillie ;

de heer Louis Bril, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Guy Sols, Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Pieter Huybrechts, Jan Penris ;

de heren Bruno Tobback, Jan Van Duppen ;

mevrouw Vera Dua ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

1933 (2003-2004)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

Zie ook :

663 (2000-2001)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

INHOUD

Blz.

I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER 4
II. ALGEMENE BESPREKING 5
III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING 13
IV. EINDSTEMMING 14

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening besprak op 27 november en op 4 december 2003 het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot herstructurering van de Vlaamse Milieuholding (*Parl. St.* Vl. Parl. 2003-04, nr. 1933/1).

In toepassing van artikelen 26.2 en 55.4 van het Reglement werd het ontwerp van decreet samen behandeld met het voorstel van decreet van de heren Patrick Lachaert en Paul Wille betreffende de NV Vlaamse Milieuholding (*Parl. St.* Vl. Parl. 2000-01, nr. 663/1). Het ontwerp van decreet werd daarbij als basis voor de artikelsgewijze bespreking genomen.

I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER

De heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, geeft op 27 november 2003 een toelichting bij het ontwerp van decreet.

Voorgeschiedenis van het ontwerp van decreet

In het regeerakkoord staat vermeld dat bedrijfsinvesteringen het nodige kapitaal kunnen verzamelen op de kapitaalmarkt en dit zonder overheidstussenkomst. Een uitzondering moet worden gemaakt voor startende bedrijven en bedrijven die omschakelen naar een duurzame economie.

In het licht van deze beleidsoptie hervormen de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement de Vlaamse investeringsmaatschappijen. Een eerste stap hiertoe was het decreet van 17 juli 2000 tot wijziging van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de Vlaamse investeringsmaatschappijen.

Een tweede fase van de hervorming betrof de decreten van 6 juli 2001 enerzijds tot wijziging van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de Vlaamse investeringsmaatschappijen en anderzijds houdende bepalingen tot herstructurering van de NV Gimvindus.

Ondertussen werden ook een aantal beslissingen genomen inzake de hervorming van de Vlaamse Milieuholding.

De VMH werd opgericht op 18 januari 1990 als 100 percent-dochter van de GIMV (Gewestelijke Investeringsmaatschappij). Bij decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de GIMV werd de VMH omgevormd tot een aparte holding met het Vlaamse Gewest als rechtstreekse en praktisch enige aandeelhouder.

De VMH werkte op twee sporen : holdingfunctie en verstrekker van risicokapitaal. De participaties van de VMH kunnen dan ook worden onderverdeeld in twee grote groepen.

De participaties genomen onder de "holdingfunctie" betreffen meestal meerderheidsdeelnemingen in ondernemingen die een bijdrage leveren tot de bouw en/of exploitatie van belangrijke elementen in de milieu-infrastructuur.

Daarnaast waren er de participaties onder de functie "verstrekker van risicokapitaal" (ook de "participatiefunctie" genoemd) waarbij de VMH ondernemingen, meestal kleine en middelgrote ondernemingen, die "actief zijn in de milieusector" financiert onder de vorm van minderheidsparticipaties of leningen (al dan niet achtergesteld of converteerbaar). Onder de noemer "risicokapitaal" valt eveneens de deelname in drie investeringsfondsen, waarvan er twee internationaal opereren.

In uitvoering van het decreet werd tussen het Vlaamse Gewest en de NV Vlaamse Milieuholding een beheersovereenkomst afgesloten op 22 mei 1995. Een addendum werd toegevoegd op 10 september 1996.

De Vlaamse regering besliste op 24 juli 2001 tot herstructurering van de Vlaamse Milieuholding (VR/PV/2001/30 – punt 26). De essentie van deze herstructurering bestaat erin dat de strategische participaties in het kader van de "holdingfunctie" worden ondergebracht bij de NV Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) en dat de andere participaties te gelde worden gemaakt.

In het kader van voormelde herstructurering heeft de Vlaamse regering een nieuwe raad van bestuur aangesteld die als opdracht kreeg de regeringsbeslissing uit te voeren.

Een nieuwe beheersovereenkomst werd op 29 oktober 2002 afgesloten die moet toelaten de vermelde hervorming door te voeren.

Aangezien de opdracht die de nieuwe raad van bestuur heeft meegekregen – uitvoering van de regeringsbeslissing inzake herstructurering – afwijkt van datgene waarin het decreet van 13 juli 1999 voorziet, is het volgens de minister aangewezen een nieuw decreet goed te keuren waarbij de taken

van de VMH in overeenstemming worden gebracht met de eerdere regeringsbeslissingen.

Doelstelling

Het voorliggende ontwerp van decreet heeft tot doel de activiteiten van de Vlaamse Milieuholding in zijn huidige vorm stop te zetten.

De Vlaamse regering beoogt een hervorming van de Vlaamse Milieuholding via een dubbel spoor. De participaties in Aquafin, CEEIF, SEV en VMH Asset Management worden ondergebracht bij de Participatiemaatschappij Vlaanderen. De overige participaties van de Vlaamse Milieuholding worden "gevaloriseerd". Voor deze participaties worden derhalve private investeerders gezocht.

Stand van zaken

De minister zal de voorzitter van de VMH en de regeringscommissaris vragen om in een volgende commissievergadering toelichting te geven over de stand van zaken van deze valorisatieopdracht. De minister kan echter reeds meedelen dat deze opdracht quasi is afgerond, en dat met een meerwaarde ten overstaan van de aanschaffingswaarde. Enkele participaties met een gezamenlijke investeringswaarde van 2,4 miljoen euro zullen om vergunningstechnische redenen niet in 2003 kunnen worden gevaloriseerd. Daarover kan echter meer in detail worden getreden in de verdere bespreking.

Ingevolge de internationale expansieplannen van Indaver en de daarmee gepaard gaande kapitaalverhoging, heeft de Vlaamse regering het strategische karakter van de participatie van het Vlaamse Gewest via de VMH geëvalueerd en is ze in april 2003 tot besluit gekomen dat deze participatie te koop zal worden gesteld, mits aan een aantal economische en bedrijfsmatige voorwaarden wordt voldaan.

Voor het onderbrengen van de strategische participaties bij de PMV wenst de regering in het kader van de optimalisatie van de waarde van de activa verschillende technische uitvoeringsmogelijkheden open te houden. Zo wordt in de mogelijkheid voorzien om het onderbrengen van deze strategische participaties op een onrechtstreekse manier door te voeren, namelijk door de inbreng van de aandelen van de Vlaamse Milieuholding in de Participatiemaatschappij Vlaanderen.

Na goedkeuring van dit ontwerp van decreet zal de feitelijke overdracht naar de PMV dus kunnen plaatsvinden. Op die manier zal dan volledige uitvoering worden gegeven aan de doelstelling van de regering, zoals verwoord in het regeerakkoord en in diverse latere regeringsbeslissingen.

II. ALGEMENE BESPREKING

II.1. Procedure

De heer Paul Wille maakt in de vergadering van 27 november 2003, voor de toelichting van de minister, opmerkingen bij de procedure.

De spreker stelt ten zeerste te betreuren dat het voorstel van decreet, dat hij samen met de heer Patrick Lachaert in april 2001 indiende, uiteindelijk pas na meer dan twee jaar wordt behandeld in de commissie, en dat na de recente indiening van een ontwerp van decreet over de herstructurering van de Vlaamse Milieuholding. Het lid voegt eraan toe dat vele vragen die hij de voorbije jaren aan de functioneel bevoegde minister stelde over de werking en de omvorming van de VMH onbeantwoord zijn gebleven. Twee jaar geleden had het voorstel van decreet een geheel andere draagwijdte dan in de huidige stand van zaken van de herstructurering van de VMH. Een tijdige behandeling van het voorstel van decreet had ook een aantal problemen die zich nu stellen, kunnen helpen voorkomen. Het voorstel werd dus jarenlang genegeerd tot de Vlaamse regering zelf een ontwerptekst klaar had voor bespreking. Dat getuigt van weinig respect voor het parlementaire initiatief. Nu worden het voorstel van decreet en het ontwerp samen geagendeerd. Beide teksten betreffen inderdaad de VMH, maar ze zijn qua opzet en doeleinden zodanig verschillend dat het ontwerp bijna nergens in het verlengde ligt van het voorstel.

De heer Paul Wille stelt ook vast dat voor de volgende vergadering vertegenwoordigers van de VMH worden gevraagd om een stand van zaken te geven. Het lid meent dat deze vertegenwoordigers alleen toelichting kunnen geven over de wijze waarop ze de regeringsbeslissing van 24 juli 2001 reeds hebben uitgevoerd en hoe ze die verder willen realiseren. De beslissing tot herstructurering van de VMH wordt immers reeds uitgevoerd. De heer Paul Wille stelt zich de vraag of dit kon gebeuren zonder rekening te houden met de noodzakelijke parlementaire controle en met de wet op de overheidsopdrachten en de opmerkingen van de Europese Commissie.

De discussie over de politieke opportuniteit van het voorstel van decreet en de regeringsbeslissing

van juli 2001 moet niet met de vertegenwoordigers van de VMH worden gevoerd. Die zou volgens het lid voorafgaand aan de uitvoering van de beslissing met het parlement moeten gevoerd zijn.

De voorzitter laat opmerken dat het ontwerp en voorstel van decreet samen worden geagendeerd en behandeld in toepassing van het Reglement (artikelen 26.2 en 55.4). De voorzitter bevestigt dat de politieke discussie met de minister zal worden gevoerd en niet met de vertegenwoordigers van de VMH. Minister Ludo Sannen sluit zich daarbij aan.

II.2. Opmerkingen bij het ontwerp van decreet

De heer Paul Wille formuleert in de vergadering van 4 december 2003 een aantal kritische opmerkingen bij het ontwerp van decreet.

Het lid noemt het ontwerp van decreet een blancovolmachtendecreet en verwijst daarbij naar artikel 2, § 1, van het ontwerp. Aan het Vlaams Parlement wordt gevraagd zichzelf compleet buiten spel te plaatsen zowel wat betreft de inrichting, de werking als de controle van de VMH en van haar rechtsopvolgers. Meer nog, de bestaande regelgeving rond de VMH en haar verwevenheid met andere openbare instanties en organismen wordt vervangen door een minidecreet van 4 artikelen. Samengevat wordt daarin, volgens het lid, gesteld dat Vlaamse regelgeving ter zake wordt vervangen door de wilsbeschikking van enkele ministers, hoge ambtenaren en topmensen uit het bedrijfsleven. Dat blijkt uit artikel 3 van het ontwerp.

Met dit ontwerp van decreet wordt de herstructurering van de VMH gedelegeerd naar de uitvoerende macht zonder dat nog enige andere institutionele inspraak of controle, van bijvoorbeeld het parlement of het Rekenhof, wordt behouden. Het lid vergelijkt deze ingreep met de spreekwoordelijke goocheltruc met de duif. Nu ziet men de VMH nog in het parlementaire halfrond, na de goedkeuring van dit ontwerp niet meer. Daarmee verdwijnen ook alle overheidsgelden die in de VMH en haar assets aanwezig zijn uit het gezichtsveld.

Het wezenlijke verschil tussen het ontbinden van het hele VMH-kader en het onttrekken ervan aan de zichtbaarheid voor het parlement, is dat in het laatste geval het VMH-kader en/of een deel van zijn assets net zo goed kunnen blijven bestaan, al of niet gefragmenteerd over een aantal nieuwe vennootschappen onder welke vorm dan ook, zij het enkel binnen de afgezonderde sfeer van een select gezelschap van enkele politieke mandatarissen, openbare functionarissen en private bedrijfsleiders.

Dit is volgens de spreker een volmachtenregeling waarbij quasi alles 'kan' : herstructureren, ontbinden, VMH-aandelen in de PMV inbrengen of onderdelen van de holding voorafgaand in een of meer vennootschappen opsplitsen. Een onderneming, van welke aard ook, waarin VMH-aandelen worden ondergebracht, kan die aandelen of andere activa zelfs verkopen, hoe waar, aan wie of wat dan ook, zonder enige vorm van randvoorwaarden of restricties.

Bovendien merkt de heer Paul Wille op dat dit ontwerp van decreet voorziet in de mogelijkheid dat overheidsgelden door niet nader genoemde, laat staan restrictief opgesomde privé-ondernemingen, bij wijze van kapitaalvermindering kunnen uitgekeerd worden aan niet nader omschreven aandeelhouders. Onbekende en mogelijk onbevoegde handen kunnen in de Vlaamse schatkist graaien. Daartegen is immers nergens enige controle ingebouwd. Dit is dus duidelijk een heel ander verhaal dan een overheidsbedrijf dat door de overheid te gelde wordt gemaakt aan de meest biedende om aldus een deel van de geïnvesteerde gelden terug naar de schatkist te laten vloeien, zoals met het voorstel van decreet werd beoogd.

Volgens de spreker is het voorliggende ontwerp van decreet een vrijgeleide voor een ongecontroleerde en oncontroleerbare metamorfose van een overheidsholding, waarbij alle ondernemingen, intermediair of niet, publiek of privaat, betrokken in deze metamorfose slechts kunnen ontbonden worden op de wijze en onder de voorwaarden die de Vlaamse regering wil. Uit de toelichting blijkt immers dat, in tegenstelling tot de publiekrechtelijke bepalingen, de burgerrechtelijke en vennootschapsrechtelijke bepalingen van toepassing blijven op overdrachten, splitsingen en vereffeningen. Bijgevolg blijven de private aandeelhouders meespreken en in die zin is de verwijzing naar een select gezelschap terecht.

Nergens in dit ontwerp van decreet wordt verwezen naar de hangende discussie tussen de Vlaamse regering en de Europese Commissie over de EC-inbreukprocedure inzake de VMH-dossiers. Er is a fortiori niets terug te vinden omtrent het standpunt van de Vlaamse regering ten aanzien van de Europese Commissie wat betreft het niet verdedigen van het Aquafin-dossier, laat staan over het voorstel van de regering om de toekomst van Aquafin te herzien in samenspraak met de Europese Commissie en in het kader van het Vlaams decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid. Vermits de Vlaamse regering het Vlaams Parlement niet in de mogelijkheid stelt dit ontwerp van

decreet te situeren ten opzichte van de door de Europese Commissie ingestelde inbreukprocedure, kan het parlement zich niet vergewissen of, en indien dit het geval zou zijn, hoe het zijn medewerking zou kunnen verlenen aan de door de Europese Commissie in twijfel getrokken transacties. De heer Paul Wille vindt daarom dat niet het parlement, noch de Vlaamse bevolking, maar wel degenen die deze VMH-dossiers naar zich toetrekken de verantwoordelijkheid van een eventuele veroordeling door het Europese Hof van Justitie op zich moeten nemen.

In de toelichting wordt gesteld dat het tot de, volgens het lid ontelbare, mogelijkheden moet behoren 'de strategische en niet-strategische participaties van elkaar af te splitsen'. Het begrip 'strategische participaties' wordt in het ontwerp evenwel niet omschreven. Bijgevolg weet niemand hoe een en ander juist moet worden gekwalificeerd en is de decretale volmacht op dit punt niet enkel onbeperkt, maar bovendien onbepaald. De bepaling van de volmacht is dus het voorwerp van een invuloefening door de volmachtdrager.

Aangezien de minister in zijn toelichting vermeldt dat de valorisatie-opdracht van de overige VMH-participaties (dus exclusief Aquafin, CEEIF, SEV en VMH Asset Management) 'bijna is afgerond, en dat met een meerwaarde ten overstaan van de aanschaffingswaarde', stelt het lid zich de vraag naar de zin van dergelijke onbeperkte volmachtverlening. In plaats van te voorzien in een decretaal systeem van volmachten, zou het, gelet op de gang van zaken en de voldongenheid van de feiten, beter zijn te voorzien in een systeem van goedkeuringen op de reeds afgelegde liquidatie-en/of herstructureringstrajecten en dan liefst binnen bepaalde voorafgaandelijk bepaalde financiële marges. Overigens wordt, ondanks het in de toelichting gemaakte onderscheid tussen reeds gevaloriseerde en nog te valoriseren VMH-participaties, in de tekst van het ontwerp van decreet hiervan geen enkele melding gemaakt. Er worden dus dezelfde volmachten gevraagd voor nagenoeg geliquideerde als voor niet te liquideren maar te herstructureren VMH-assets, dit terwijl elke denkbare parlementaire goedkeuring uitgesloten wordt.

De heer Paul Wille besluit dat hij veel kritiek heeft op het ontwerp van decreet omdat op strategische punten het parlement buiten spel wordt gezet. Zolang niet onomstotelijk kan worden bewezen dat een niet te verantwoorden overdracht en tegeldemaking van aandelen uit overheidsbedrijven of overheidsgecontroleerde bedrijven onder geen beding aanleiding zal geven tot het verdwijnen van overheidsgelden en -goederen, is dit ontwerp van decreet voor het lid te vrijblijvend en legt het te veel macht in te weinig handen.

II.3. Stand van zaken van de valorisatie-opdracht

II.3.1. Toelichting bij de stand van zaken

De heer Robert Roksnoer, voorzitter van de Vlaamse Milieuholding (VMH), geeft op vraag van de minister een overzicht van de stand van zaken van de herstructurering van de VMH.

Inleiding

De spreker verwijst naar de regeringsbeslissing van 24 juli 2001 om de VMH te herstructureren, of met andere woorden de activiteiten ervan te stoppen, en dit via een dubbel spoor.

Een eerste spoor betreft de strategische participaties van de VMH die de Vlaamse regering wil behouden. Daarbij ging het om participaties in Aquafin en Indaver en om twee fondsen, met name een fonds ter ondersteuning van duurzame energieprojecten (SEV) en een fonds dat meer milieugericht is en hoofdzakelijk actief is in Centraal- en Oost-Europa (CEEEIF).

Het tweede spoor betreft een twintigtal investeringen in kleinere projecten en firma's waarover werd besloten dat ze te gelde zouden worden gemaakt. Deze valorisatie moest gebeuren volgens marktconforme regels, maar snel en met respect voor reeds eerder aangegane verbintenissen.

Na die verkoop zou de regering de VMH liquideren en de opbrengsten van de verkopen aanwenden voor nieuwe milieuprojecten.

In januari 2002 werd een nieuwe raad van bestuur van de VMH aangesteld, bestaande uit drie personen. De nieuwe raad van bestuur heeft slechts één opdracht, met name het uitvoeren van de regeringsbeslissing. Dit hield de verkoop van alle kleinere participaties in en het onderbrengen van de strategische participaties bij de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV).

Op advies van de nieuwe raad van bestuur ging de Vlaamse regering ermee akkoord dat de inbreng in de PMV ook kan gebeuren via de overdracht van de aandelen van de VMH, in plaats van via de rechtstreekse overdracht van de individuele aandelen van de verschillende vennootschappen. Wat van de VMH overbleef zou dan binnen de PMV worden omgevormd tot de NV Milieu Vlaanderen.

Valorisatie van de niet-strategische portefeuille

De valorisatie is, op een drietal kleinere participaties na, afgerond. Met de verkoop daarvan wordt gewacht tot 2004, voor één ervan werd een vaste verkoopprijs bedongen die pas vanaf 2004 van toepassing is. Een kleine minderheid werd in vereffening gesteld. De hele operatie verliep tot nog toe zonder enig juridisch geschil met de overnemers. De overnemers waren in veel gevallen de vroegere partners. De spreker zegt dat enkel voor de grotere participaties de markt werd opgegaan teneinde een betere prijs te kunnen bedingen.

De heer Roksnoer illustreert dit aan de hand van de participatie van de VMH in OVMB (Oost-Vlaams Milieubeheer) dat een klasse 1-deponie voor gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval uitbaat in de Gentse Kanaalzone. In dat geval was de andere partner de groep CFE. De VMH heeft door een onafhankelijk kantoor een waardering laten maken van OVMB en van de eigen VMH-participatie daarin. Het advies luidde dat het mogelijk moest zijn om van de VMH-participatie, waarvoor ongeveer 1 miljoen euro was betaald, in de markt 9 miljoen euro te krijgen. Op basis van dat advies is de VMH niet ingegaan op een bod van CFE omdat ze ervan uitging dat ze op de markt meer kon krijgen. De reactie van CFE was dat het in dat geval medeverkoper was. Op de markt werd een koper gevonden die bereid was 9 miljoen euro te betalen voor de participatie van VMH en die ook de participatie van CFE heeft aangekocht. De VMH is dus naar de markt gegaan omdat het daar een betere realisatie kon doen, in dit geval samen met de vroegere partner.

In andere gevallen werd er verkocht aan de bestaande mede-aandeelhouder. Een voorbeeld daarvan is de DEC-holding, een maatschappij waarin de VMH participeerde samen met het baggerbedrijf Deme. De bepalingen van de aandeelhoudersovereenkomst gaven aan de VMH niet de vrijheid om zomaar naar de markt te gaan. Dank zij een waardebepaling in een onafhankelijk rapport heeft de VMH toch een goede prijs gekregen, in dit geval van de vroegere mede-aandeelhouder.

De heer Roksnoer bespreekt verder de cijfers aan de hand van een tabel die de verkoopprijs, de aanschaffingswaarde en het resultaat weergeeft. Tot nu toe werden participaties, die werden aangekocht voor een bedrag van 15.740.000 euro, verkocht voor 21.357.000 euro. Er is dus een positief resultaat van 5,617 miljoen euro. Er is nog een drietal valorisaties te realiseren, voor een aanschaffingswaarde van 2.370.000 euro. Daarvoor worden in de tabel twee scenario's weergegeven. In het doemscenario zou de VMH slechts 372.000 euro kunnen krijgen voor die participaties, wat onwaarschijnlijk laag is, maar het is de minimumdrempel. In dat geval zou de VMH op die participaties een verlies realiseren van 1.998.000 euro, en zou het totale resultaat een meerwaarde zijn van 3.619.000 euro. De geschatte maximale verkoopprijs van die participaties is 3.530.000 euro. In dat geval is het resultaat een winst van 1.160.000 euro, wat het totale resultaat zou brengen op een meerwaarde van 6.777.000 euro. Het resultaat is dus hoe dan ook positief. Het is bovendien mogelijk geweest zonder juridische geschillen met de vroegere participanten.

VHM – Valorisatie van de niet-strategische portefeuille

(Alle cijfers in euro)	*Verkoopprijs*	Aanschaffingswaarde	Resultaat
Gerealiseerd tot 30/11/03	21.357.000	15.740.000	5.617.000
Nog te realiseren		2.370.000	
Minimumscenario	372.000		-1.998.000
Cumul	21.729.000	18.110.000	**3.619.000**
Maximumscenario	3.530.000		1.160.000
Cumul	24.887.000	18.110.000	**6.777.000**

Strategische participaties

De heer Roksnoer behandelt verder de valorisatie van de strategische participaties. Een eerste voorbeeld daarvan is Indaver. Voor de VMH betreft het een investering van 54 miljoen euro, wat 54 procent vertegenwoordigt van de aandelen van Indaver. In 2001 heeft Indaver beslist zijn strategie te heroriënteren. Het wil evolueren van een Vlaams afvalverwerker naar een internationaal bedrijf, met een focus op de verwerking van toxisch en industrieel afval. Een bedrijf dat in een bepaalde markt aan de top zit, doet er volgens de spreker inderdaad beter aan te expanderen. Voor Indaver was het dus een goede beslissing om internationaal actief te worden. De Vlaamse regering heeft beslist dat haar investering in Indaver, dat werd opgericht voor de afvalverwerking in Vlaanderen, in die omstandigheden voor haar niet meer prioritair was. Bovendien oordeelde Indaver dat er een kapitaalsverhoging van 50 miljoen euro noodzakelijk was om die internationale strategie te realiseren.

De Vlaamse regering was niet van plan om te participeren in die kapitaalsverhoging. Ze stond dus voor de keuze haar aandeel te verkopen of het te laten verwateren naar ongeveer 30 procent, afhankelijk van de waardering die men aan Indaver zou geven. De condities van de kapitaalsverhoging waren op dat ogenblik trouwens zeer slecht, in die zin dat men Indaver wellicht laag zou waarderen waardoor het Vlaamse Gewest veel van zijn invloed zou verliezen. Daarom heeft de Vlaamse regering beslist haar participatie te verkopen, maar dan onder de voorwaarde dat de vroegere partners en de onderneming Indaver als zodanig daarbij correct zouden worden behandeld.

In uitvoering van die beslissing stelde de VMH de Bank De Groof aan voor de begeleiding van deze operatie. De kandidaturen zijn binnen en nu zal er een selectie worden gemaakt. De VMH hoopt dat dit proces kan worden afgerond vóór de zomer van

2004. Indaver zal dus verschuiven van de lijst van strategische participaties naar de lijst van te valoriseren participaties.

Een andere strategische participatie is Aquafin, dat voor de VMH een investering vertegenwoordigt van 51 miljoen euro, wat staat voor 51 procent van de aandelen. Als gevolg van de ingrijpende hervormingen in het Vlaamse waterbeleid, werd in juni 2000 met ingang van 1 januari 2001 de beheersovereenkomst opgezegd. Er is wel een opzegtermijn van twintig jaar en het is volgens de spreker niet evident om deze situatie te laten voortbestaan. Bovendien heeft de Europese Commissie opmerkingen gemaakt over het toekennen van opdrachten op een al dan niet marktconforme wijze. Daarom werd beslist structurele wijzigingen aan te brengen in de samenwerking tussen het Vlaamse Gewest en Aquafin. Er werden daarover onderhandelingen gestart met Aquafin en met de aandeelhouders.

De fondsen zijn het derde luik van de strategische participaties. In SEV (Sustainable Energy Ventures), dat investeert in projecten en ondernemingen rond duurzame energie, heeft de VMH iets minder dan de helft van de aandelen. Het gaat om een investering van 4 miljoen euro. In de toekomst zou dit fonds overgaan naar een NV Energie Vlaanderen, die deel uitmaakt van de structuren van de Participatiemaatschappij Vlaanderen. Aquafin daarentegen zou verder door het leven gaan als dochter van de VMH, die zal worden omgedoopt tot NV Milieu Vlaanderen, ook binnen de structuren van de PMV.

Het CEEEIF (Central and Easterns European Environmental Investment Fund) is gericht op een combinatie van milieu- en energieprojecten. Het is alleen in het buitenland actief (vooral in Centraal en Oost-Europa), onder meer in projecten voor stadsverwarming en in projecten die te vergelijken zijn met Indaver. De investering bedraagt 2,3 miljoen euro en is goed voor 23 procent van de aandelen. Momenteel wordt er onderhandeld met de andere partners van dit fonds om tot een verkoop over te gaan.

De regering heeft beslist dat het onderzoek naar de toekomst van die fondsen zal gebeuren na de overdracht van de VMH naar de PMV.

VMH-Personeel

De Vlaamse regering had gevraagd om de hele operatie kostenefficiënt te laten verlopen, maar met respect voor aangegane verbintenissen, ook die tegenover het personeel. Sommige werknemers zijn vrijwillig afgevloeid. Daardoor zijn er nu nog drie personeelsleden bij de VMH. Daarnaast werken nog twee specialisten voor SEV Asset Management, die het beheer doet van het SEV-fonds en dat niet alleen voor de VMH maar ook voor de andere aandeelhouders. Met de PMV werd al een akkoord bereikt over het resterende personeel bij de VMH en de overplaatsing daarvan. Eén betwisting over een opzegvergoeding zal volgend jaar voor de rechtbank komen.

Overdracht van VMH naar PMV en verdere evolutie

De overdracht van VMH naar PMV kan van start gaan na de goedkeuring van het voorliggende ontwerp van decreet. Beide instanties hebben ondertussen al een stappenplan uitgewerkt en hopen dat de overdracht tegen mei 2004 kan worden afgerond. De resterende fysieke elementen van de VMH verhuizen hoe dan ook voor eind februari 2004 naar de PMV, aangezien het huidige huurcontract op dat moment afloopt en het niet verstandig leek het in de deze omstandigheden te verlengen.

Het SEV, dat investeert in duurzame energieprojecten, zal ondergebracht worden bij de nog op te richten PMV-dochter Energie Vlaanderen. VMH zou op dat moment beperkt worden tot een holding met enkel Aquafin en zou een naamswijziging ondergaan naar Milieu Vlaanderen. Naast de participatie in Aquafin, zou Milieu Vlaanderen de belangrijke middelen ter beschikking krijgen die voortkomen uit de verkoop van kleinere participaties en de Indaver-participatie. Deze middelen zouden aangewend worden om nieuwe milieuprojecten te ondersteunen.

Financiële gegevens

De voorzitter van de VMH merkt tot slot op dat louter financiële gegevens ook kunnen worden gegeven. Deze kunnen echter ook gevonden worden in de jaarrekening, die kan geraadpleegd worden op de Balanscentrale van de Nationale Bank. De algemene cijfers worden gecontroleerd door een commissaris-revisor van Ernst & Young. Bovendien gebeurt er elk jaar een grondige controle door het Rekenhof.

II.3.2. Vragen en opmerkingen van de leden

Nog te realiseren

De heer Patrick Lachaert verwijst naar de niet-strategische participaties met een aanschaffingswaarde van 2.370.000 euro waarvan de VMH de verkoop nog moet realiseren. De heer Roksnoer heeft een positief en een negatief scenario geschetst en het lid vraagt welk scenario het meest waarschijnlijke is.

De heer Robert Roksnoer van de VMH antwoordt dat hij eerder een resultaat van 3.500.000 euro verwacht dan het bedrag van 372.000 dat als minimum wordt vermeld. De nog resterende participaties geven geen problemen. Eén participatie kon niet gerealiseerd worden zolang de verkoop van OVMB niet gerealiseerd was, aangezien het ook een stortplaats betreft en het niet verstandig leek beide gelijktijdig op de markt te brengen. De transactie inzake de DEC-holding zou bovendien nog een premie van 1.160.000 euro kunnen opleveren indien een bepaald filiaal kan worden verkocht voor het einde van 2004.

Belemmeringen bij de verkoop

De heer Patrick Lachaert vraagt verdere verduidelijking over de bepalingen in sommige overeenkomsten die de VMH belemmerden om naar de markt te gaan. Juridisch gezien is een verbod om de markt te raadplegen een beperking die veel verder gaat dan het voorkeurrecht tot inkoop dat in sommige overeenkomsten wordt opgenomen. De andere partij kan bij een dergelijke clausule de waarde bepalen. In welke overeenkomsten werd vermeld dat niet naar de markt kon worden gegaan en in welke overeenkomsten was een voorkooprecht opgenomen ? Eventueel kan schriftelijk op deze vraag worden geantwoord.

De heer Roksnoer antwoordt dat een inventaris schriftelijk kan worden overgemaakt indien het lid dit wenst. De spreker kan wel vermelden dat er slechts in één dossier in de commerciële onderhandelingsfase met gerechtelijke stappen is gedreigd. Uiteindelijk is dat probleem toch onderling geregeld. De meeste aandeelhoudersovereenkomsten voorzagen in een voorkooprecht. In de meeste gevallen kon een voldoende gunstig akkoord worden bereikt met de bestaande aandeelhouders. Nergens was er een formeel verbod in de statuten of in een overeenkomst om naar de markt te gaan.

De heer Patrick Lachaert meent dat het ter beschikking stellen van die informatie bepaalde geruchten uit de wereld zou kunnen helpen en vraagt dan ook om deze inventaris te bezorgen.

Indaver

De heer Patrick Lachaert vraagt zich af of Indaver inderdaad een goede beslissing nam door zich te richten op de internationale markt. De deelname in bepaalde landen zou volgens sommigen eerder een negatieve indruk geven aan potentiële kopers, waardoor de waarde van Indaver is gedaald.

De heer Roksnoer zegt dat hij enkel heeft willen opmerken dat het vanuit economisch standpunt goed is dat een bedrijf zoals Indaver zich op een bepaald moment richt naar de internationale markt. Het bedrijf heeft in en zelfs buiten Europa een sterke reputatie opgebouwd door de kwaliteit van zijn ingenieurs en inzake de behandeling van toxisch afval. De spreker vindt het terecht dat het valoriseren van deze reputatie wordt ondersteund.

De heer Patrick Lachaert stelt dat volgens sommige bronnen Indaver zich te ver heeft geëngageerd in bepaalde projecten in Ierland en de Baltische staten, wat een negatieve indruk op potentiële investeerders zou hebben nagelaten.

De heer Jacques Timmermans, commissievoorzitter, meent dat deze vraag beter – via de minister – aan de verantwoordelijken van Indaver kan worden gesteld. Voor de huidige bespreking is het in eerste instantie van belang dat de Vlaamse regering heeft beslist om niet deel te nemen aan de kapitaalsverhoging die noodzakelijk zou zijn voor een verdere internationale groei van het bedrijf. Gelet op de waarde van de huidige participatie, besloot de regering deze te gelde te maken. De vragen van de heer Patrick Lachaert gaan verder dan deze beleidskeuze en hebben betrekking op het bestuur van Indaver.

De heer Patrick Lachaert meent dat toch iemand deze vraag moet kunnen beantwoorden. Het Vlaamse gewest bezit via de VMH 54 percent van de aandelen van Indaver en zou in die hoedanigheid toch op de hoogte mogen zijn van het strategisch beleid van die vennootschap. De VMH is juridisch gezien de aandeelhouder en haar vertegenwoordiger moet toch op vragen over het beleid van Indaver kunnen antwoorden.

Minister Ludo Sannen beaamt dat het Vlaamse Gewest als belangrijke aandeelhouder mede verantwoordelijk is voor het beleid van Indaver. De minister meent echter dat het moeilijk is nu het strategisch beleid, het bestuur en de investeringen van deze NV evalueren. De Vlaamse regering is volgens de minister wel rechtstreeks verantwoordelijk voor de beslissing om af te zien van verdere participatie. De minister stelt voor de opbrengst van de verkoop van de aandelen later te vergelijken met de middelen die de Vlaamse overheid in Indaver heeft geïnvesteerd. In de loop der jaren zullen er misschien bepaalde strategische opties in de raad van bestuur zijn genomen die achteraf minder gelukkig bleken. Indien er een meerwaarde wordt gerealiseerd, kan echter worden besloten dat de Vlaamse overheid vanuit financieel oogpunt een goed beleid heeft gevoerd door deel te nemen. Naast het financiële aspect, is het belangrijk op te merken dat de Vlaamse overheid ook heeft beslist te participeren in Indaver om een dynamiek op gang te brengen in de technologie rond afvalverwerking. Dat was destijds een bewuste beleidskeuze.

De heer Patrick Lachaert vraagt verder of de VMH bepaalde voorwaarden heeft verbonden aan de marktraadpleging voor de verkoop van de aandelen van Indaver. Houden die voorwaarden bijvoorbeeld in dat naar een industriële of een financiële koper wordt gezocht ?

De heer Roksnoer antwoordt dat er enkele voorwaarden werden gesteld toen de Vlaamse regering in april 2003 besliste de Indaver-participatie te verkopen. Eén van de voorwaarden is dat de bouw van de Sleco-installatie voor slibverwerking zou worden verder gezet. Ook werden garanties gevraagd inzake de stabiliteit van het toekomstig aandeelhouderschap om te vermijden dat Indaver de volgende jaren een speelbal zou worden op de markt, wat niet betekent dat die garanties ook worden verkregen. Er worden ook garanties gevraagd inzake de correcte behandeling van de andere aandeelhouders. Deze kunnen samen met de overheid van hun participatie afzien of deze behouden. Er is verder geen uitsluiting van financiële of industriële investeerders. Uit de gemaakte analyse blijkt dat Indaver over zeer sterke ingenieurs beschikt, maar dat, gelet op de spectaculaire groei, het bedrijf qua managementcapaciteit onderbemand is, zeker nu het zich op de internationale markt richt. De voorkeur gaat dan ook naar een industriële partner, al of niet een combinatie met een sterke industriële partner, omdat die een meerwaarde kan betekenen voor het bedrijf.

De spreker laat verder opmerken dat een verkoop aan puur financiële groepen in het huidige beursklimaat waarschijnlijk minder zal opbrengen : deze groepen zullen wellicht niet bereid zijn zoveel te bieden als een industriële groep die Indaver in zijn strategie kan inpassen.

De heer Patrick Lachaert begrijpt dat de meerderheidsaandeelhouder een bepaalde filosofie hanteert om zijn aandelen te gelde te maken. Het lid vraagt of het profiel juridisch vastligt in de opdracht aan de bank.

De heer Roksnoer antwoordt dat het profiel als zodanig niet vastligt. De voorwaarden die de Vlaamse regering heeft gesteld zijn wel vastgelegd in een zogenaamde ‘term sheet’. Als de resultaten van de marktbevraging bekend zijn, zal de VMH opnieuw naar de regering stappen en overleggen over de verdere stappen.

De minister antwoord bevestigend op de vraag van de heer Johan Malcorps of de garantie dat het Sleco-project doorgaat een voorwaarde is die door de Vlaamse regering werd gesteld.

De heer Johan Malcorps merkt op dat sommige bronnen de rendabiliteit van dit project in vraag stellen. Die voorwaarde zou dan ook de operatie kunnen bemoeilijken.

De heer Jos Bex herinnert eraan dat hij steeds vragen heeft gesteld bij het Sleco-project. Wanneer de VMH de markt heeft geraadpleegd om na te gaan wat de Indaver-aandelen waard zijn en daarna terugkoppelt naar de Vlaamse regering, kan de regering dan nog beslissen dat ze een waardering wil zonder de voorwaarde dat het Sleco-project in stand wordt gehouden ? Ook op deze vraag antwoordt de minister bevestigend.

Mevrouw Marleen Van den Eynde meent dat er een toestand was ontstaan waarin de Vlaamse regering tegelijkertijd rechter en partij was en verwijst naar parlementaire vragen over de accidentele uitstoot van de Indaver-verbrandingsoven. Daarom vindt het lid het een goede zaak dat de aandelen van Indaver worden verkocht. Is de Vlaamse regering van plan zich van alle aandelen te ontdoen ? Minister Ludo Sannen antwoordt dat de regering bij voorkeur de volledige participatie van de hand doet.

De heer Jacques Timmermans, voorzitter, concludeert uit de discussie dat, vooraleer een beslissing over de verkoop van Indaver wordt genomen, de

Vlaamse regering opnieuw haar verantwoordelijkheid moet nemen.

Aquafin

De heer Patrick Lachaert merkt op dat de heer Roksnoer heeft vermeld dat met de andere aandeelhouders wordt onderhandeld over Aquafin. Het lid vraagt welke opdracht de VMH haar vertegenwoordigers geeft bij deze onderhandelingen en in welke context wordt onderhandeld. Is het de bedoeling de industriële en de andere, financiële partners uit de constructie te halen ? Wat is de visie van de VMH daarover ?

Het lid verwijst verder naar de opmerkingen die hij bij de bespreking van de uitgavenbegroting voor 2004 maakte over de opzegging door het Vlaamse gewest van de overeenkomst met Aquafin. Vindt de VMH als meerderheidsaandeelhouder het een goede beslissing om de overeenkomst op te zeggen ? De opzegging heeft immers nadelige financiële repercussies voor Aquafin, zoals een duurdere intrestvoet.

De heer Jacques Timmermans, voorzitter, wijst erop dat de heer Roksnoer in de commissie geen mening moet geven over een politieke beslissing die door de regering is genomen. Bovendien werd de regeringsbeslissing gesteund door een resolutie over de heronderhandeling van de beheersovereenkomst met Aquafin die op 24 oktober 2001 eenparig door het parlement werd goedgekeurd. De voorzitter herinnert aan de afspraak dat de commissie in de tweede helft van januari 2004 over dit onderwerp een breed debat zal voeren. De vertegenwoordiger van de VMH kan nu wel de technische aspecten toelichten.

De heer Roksnoer kan over het technische aspect nog niet veel melden omdat de VMH nog maar zeer recent betrokken is bij de heronderhandeling. Er is totnogtoe enkel een juridische analyse gemaakt van de huidige relaties door een gespecialiseerd kantoor en nu worden schema's voor de mogelijke oplossingen uitgewerkt. De spreker heeft geenszins willen suggereren dat de huidige privé-aandeelhouders uit de Aquafin-constructie moeten verdwijnen : publiek-private samenwerking blijft een valabele oplossing voor dergelijke structuren.

De heer Patrick Lachaert maakt de politieke bedenking dat de beleidsverantwoordelijken nu eindelijk duidelijk moeten stellen welke richting ze willen uitgaan. Het lid wil van de minister ook weten of de opzegging van de beheersovereenkomst door het Vlaamse Gewest een verhoging van de intrestvoeten van Aquafin bij de Europese Investeringsbank tot gevolg heeft gehad. De minister zegt over geen enkele indicatie te beschikken dat dit het geval zou zijn.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 12 stemmen.

Artikel 2

De heer Patrick Lachaert vraagt dat het parlement op termijn zou worden geïnformeerd over de bestemming van de opbrengsten van de verkoop van aandelen of andere activa.

De minister verwijst naar de begrotingsbesprekingen voor informatie over de opbrengsten die reeds zijn toegewezen aan concrete uitgaven (*Parl. St.* Vl. Parl. 2003-04, nr. 15/9-G). Wat de toekomstige werking van de NV Milieu Vlaanderen binnen de PMV betreft, zal er een debat moeten worden gevoerd over wat interessante nieuwe strategische participaties zouden kunnen zijn. Daarvoor moet er evenwel een zicht zijn op de beschikbare middelen. Het is ook niet uitgesloten dat de Vlaamse regering op een bepaald moment beslist om een kapitaalstorting te doen met het oog op nieuwe strategische participaties.

Dit artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen

Artikelen 3 en 4

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen

IV. EINDSTEMMING

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

De verslaggever, *De voorzitter,*

Johan MALCORPS Jacques TIMMERMANS